

tfl, 04.10.2013

Til stede:

Fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD): Thor Bernstrøm, Arild Kormeseth, Baard Krag og Charlotte Herje

Fra Utdanningsdirektoratet: Kjetil Digre

Fra Landbruks- og matdepartementet (LMD): Åse Marie Rusaanes

Fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD): Liv C. Klyve

Fra Helsedirektoratet: Kirsti Strand

Fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD): Eirunn Lysø og Merima Ramic

Fra Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV): Mona Hovland Jakobsen

Fra Miljøverndepartementet (MD): Øystein Nesje

Fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD): Tone Smith-Meyer

Fra KS: Rune Bye, Greetje Refvem, Elin Karlsen (Bergen kommune), John Tuseth (Nord-Trøndelag fylkeskommune) og Chriss Eirik Kleve Madsen (de to første punktene).

Fra Fagforbundet: Arnfinn Ihle

Fra Riksrevisjonen: Bente Willumsen

Fra Norges kommunerevisorforbund: Steinar Risinggård

Fra Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi): Mona Hovland Jakobsen

Fra Statens kartverk: Rolf Bakken

Fra Nasjonalt folkehelseinstitutt: Jørgen Rajan Meisfjord

Fra Statistisk sentralbyrå (SSB): Anna Rømo, Elisabeth Nørgaard, Irene Arnesen, Dag Abrahamsen, Trond Ekorud, Arne Jensen, Espen Ottesen Vattekar, Anni S. Fretheim, Anne Brit Thorud, Henning Høie, Jørn Kristian Undelstvedt, Svein Homstvedt, Jan Monsrud, Jim Holt, Rune Gløersen (punktene 3-6), Helge Næsheim (sak 9) og Torild Fløysvik

Referat fra møte i Samordningsrådet for KOSTRA 05.09.2013

Møtet ble startet med en presentasjonsrunde av alle som var til stede.

Sak 1. Arbeidsgruppenes rapporter

Dokumentasjon:

Arbeidsgruppenes rapporter (tfl, stf, 26. august 2013)

- KOSTRA: Arbeidsgrupperapporter 2013 (Notater 2013/33) med vedlegg (Notater 2013/34) utsendt uke 32
- KOSTRA: Innrapporterte skjemaer 2012 og 2013
- Manglende skjemaer, kommuner per fylke

Kommentarer til arbeidsgruppenes forslag til endringer i tjenesterapportering:

Skjema 1: Bye lurte på om det ikke snart var så gode registre på området at en kunne hente ut dataene fra disse. Ekorud opplyste at en allerede fra høsten av kan ha registre med gode data, og at en i første omgang har tenkt seg at innrapporterte data på skjema kan bidra til en kvalitetskontroll av disse dataene.

Skjema 6: Abrahamsen presiserte at det ikke vil bli sendt ut noe skjema 6 til årets rapportering.

Skjema 7: Bye viste til tidligere henvendelse til Arbeidsdepartementet (AD) om ønsket gjennomgang av rapportering og publisering på sosialtjenesten og spurte om det hadde skjedd noe der. Nørgaard svarte at Statistisk sentralbyrå (SSB) ser behovet for en gjennomgang av tjenesteområdet og for en grenseoppgang mot andre områder og har sendt innspill til dette, men foreløpig ikke hadde fått noe svar. I etterkant av møtet i Samordningsrådet har AD sagt seg villig til å finansiere en slik statistikkgjennomgang.

Skjema 11: Kirsti Strand orienterte om registrering av problem som ligger til grunn for kontakt med sosialtjenesten. Helsedirektoratet har gjennomført en pilot basert på felles koder som dekker alle problemområder, inkludert helsemessige utfordringer. Den gikk teknisk sett bra, men det har vært diskusjoner blant aktørene om det er ønskelig å innføre den som fast rapportering. Konklusjonen ble at saken legges på is. Den kan eventuelt tas opp igjen når det er ønsket fra sosialsektoren, og kan tas inn i diskusjonen i forbindelse med en større statistikkgjennomgang av sosialtjenesten.

Skjema 20: Homstvedt presiserte at en kun skulle teste muligheten for å erstatte leke- og rekreasjonsarealene med data og statistikk fra sentrale kilder høsten 2013.

Skjema 25 og 25B: KS og SSB vil samarbeide om nødvendige justeringer av skjemaene for IKT i kommuner og fylkeskommuner før utsending.

Skjema 33: Bye etterlyste symmetri i ønsket om å endre til neste års satser vs regnskapstallene som er for regnskapsåret. Kormeseth opplyste at en ønsker å fange opp satsene som kommunen vedtar for kommende år og at det ikke bør innebære noe problem, da presentsatsene ikke brukes til nøkkeltall.

Skjema 70: Herje presiserte at regnskapsgruppen ikke går inn for å endre kontoplanen. Kommuneloven vil bli gjennomgått i løpet av de nærmeste årene og da vil lånefond som ordning bli tatt opp til vurdering. Inntil videre avtales rapportering direkte mellom de fem kommunene og fylkeskommunene som har ordningen og SSB, slik at lånefondsdataene kan inngå i publiseringen av konserntall.

Alle forslag til endringer i skjemaene vurderes som ok. KS og SSB får fullmakt til å gjøre nødvendige endringer i skjemaene 25 og 25B Bruk av IKT i kommuner og fylkeskommuner.

Regnskapsgruppens gjennomgang av forslag til endringer i regnskapene ble presentert av Herje:

Gruppen er enig i forslagene om

- presisering/ korrigering av tekst på områdene barnevern, kommunale boliger, landbruk, VAR og funksjonene 304 og 305 under KNNM
- flytting av utgifter/inntekter knyttet til parkering fra funksjon 332 Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og parkering til 330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak

Gruppen støtter ikke forslaget fra

- kommunale helse- og omsorgstjenester om å flytte drift og vedlikehold av lokaler for akutt døgnopphold fra funksjon 261 Institusjonslokaler til funksjon 256 Akutthjelp helse- og omsorgstjenester fordi det vil være vanskelig å oppnå god kvalitet på de utskilte dataene.

- KNNM om splitting av funksjonene 301 Plansaksbehandling og 302 Kart og oppmåling for kommuner over 20 000 innbyggere. Det er ønskelig å se resultatene fra prosjektet differensiert rapportering før en går inn for videre splitting.
- Etablering av selvkostrapportering for kommunene som rapporterer på splittede funksjoner. Gruppen er ikke direkte imot splitting, men gjør oppmerksom på at krav om selvkostrapportering går utover lovforankring.
- Videregående opplæring om splitting av funksjonene 529 Musikk, dans og drama og 560 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring

Karlsen sa at det var vanskelig å sette seg inn i regnskapsgruppens anbefalinge uten å ha sett referatet fra behandlingen. Hun tok også opp momsproblematikken og minnet om at kommunene ønsker svar på denne så raskt som mulig for å få tid til planlegging og budsjettering. Herje svarte at departementet har til vurdering hvilket skjema det skal føres på og vil gi beskjed så snart problematikken i Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).

Samordningsrådet stiller seg bak alle forslagene fra regnskapsgruppen, bortsett fra det siste. I og med at fylkeskommunene selv ønsker splittingen på videregående opplæring, kommer KS og Utdanningsdirektoratet med innspill til KRD i etterkant av møtet. Neste år vil referat fra regnskapsgruppen bli sendt medlemmene av Samordningsrådet i forkant av møtet.

Utvikling av KOSTRA

3.1. Frisklivssentraler

Ekorud fortalte at sentrale myndigheter har behov for å kartlegge det som foregår i kommunene på området. Helsedirektoratet har til nå selv samlet inn opplysninger, men ønsker at dette skjer gjennom KOSTRA fordi en der når fram til de som har oversikt over dette. I utgangspunktet vil det ligge ett spørsmål i skjemaet. Så vil det komme forslag til Samordningsrådet med konkrete forslag til spørsmål som tas inn hvert 3.-5. år. Rømo la til at det teknisk sett ikke er noe problem å gjøre dette.

3.2. Prinsipper til publisering av data tilknyttet vei

Rømo sa at SSB ser at det prinsipielt sett er riktig at riksveier ikke hører hjemme i KOSTRA, men at StatRes ikke har løsning for å splitte opplysninger på kommunenivå. SSB har derfor ingenting i mot å støtte forslaget til flertallet i arbeidsgruppen for samferdsel, som ønsker at opplysningene fortsatt skal ligge i KOSTRA. Hun foreslo å legge inn en link fra StatRes til KOSTRA og nøkkeltallene i Samferdselstabellene.

3.3. Utvidelse av rapportering for klima og energi

Bye pekte på at dette kun var en utvidelse av rapportering for å få mer fakta om klima.

3.5 Ønskede tillegg i metainformasjon til nasjonale tall og fylkestall

3.6 Ønskede endringer i Statistikkbank-tabellene

Ønskene tas med videre til gjennomgangen av KOSTRAs it-rutiner

Samordningsrådet gir sin tilslutning til at arbeidsgruppen for kommunal helse og omsorg går videre i arbeidet med frisklivssentraler, at riksveier blir liggende i KOSTRA, til utvidelse av rapportering på klima og energi samt at ønsker fra KNNM mht metainformasjon og Statistikkbank-tabeller behandles i SSB.

Planlagt videreutvikling av KOSTRA

Tuseth stilte spørsmål om muligheten for å flytte på frister, enten for publisering i KOSTRA eller for levering av årsberetning. Utfordringen for (fylkes-)kommunene er at årsberetning skal leveres på samme dato som publisering, 15. mars. Å flytte publiseringen til en tidligere dato vil innebære lavere svarprosent, og dermed dårligere datakvalitet på publiseringen. Kormeseth sa at dette hadde vært fremmet tidligere, men at det er fordeler og ulemper med en slik endring. Ønsket ble notert og KRD vil eventuelt komme tilbake til dette dersom det skulle bli et tema ved gjennomgangen av kommuneloven.

Krisesentre

Ramic orienterte om planlagt utvikling av rapportering på krisesentre: Kommunene fikk ved lov ansvaret for å tilby et krisesentertilbud fra 2009. Tidligere har ikke kommunene hatt et slikt ansvar, men de har (i likhet med staten og frivillige) bidratt med finansiering også før 2009. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) vurderer å gi Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og SSB et oppdrag som går ut på å undersøke mulighetene for å innlemme det samlede grunnlaget for dagens statistikkinnhenting på krisesenterområdet i KOSTRA. I dag hentes statistikk inn delvis gjennom KOSTRA, og delvis fra Bufdir, som gjennom markeds- og meningsmålingsinstituttet Sentio sion henter inn og bearbeider opplysninger gitt direkte av krisesentrene. Departementet har etter innføringen av ny lov ikke lenger samme adgang til å kreve inn den delen av statistikkgrunnlaget som hentes inn direkte fra krisesentrene, men ønsker å opprettholde en detaljert statistikkinnhenting, da dataene som hittil er blitt samlet inn har vist seg svært nyttige i departementets arbeid med krisesentertilbudene. Derfor ønsker departementet en vurdering av om det er mulig å videreføre statistikkinnhenting gjennom KOSTRA der kommunene allerede har en plikt til å rapportere om ressursbruk og tjenesteyting.

Samhandlingsreformen og sammenslåingen av arbeidsgruppene kommunehelse og pleie og omsorg

Karlsen stilte spørsmål om ikke tjenesteområdene i seg selv er såpass omfattende at det vil være en utfordring å styre sammenslått gruppe. Abrahamsen svarte at gruppene har mange oppgaver som grenser mot hverandre og at flere av deltakerne likevel møter i begge gruppene. Tanken er å ha arbeidsutvalg med noen medlemmer og evt. deltakere fra andre områder og KS. Utvalget diskuterer konkrete saker og tar med seg sitt forslag til løsning inn i arbeidsgruppa.

Psykisk helse og rus

Karlsen mente det var godt å få mer detaljer på området psykisk helse og rus. Hun ba om at en også vurderte å se på og skille ut tjenester til psykisk utviklingshemmede. Disse er mest krevende for kommunene. I dag tolkes dataene som om det blir brukt mye penger på eldre, noe som er direkte misvisende. Abrahamsen opplyste at det vil være naturlig å se på muligheten for å skille, om det lar seg gjøre for kommunene. Kormeseth la til at dette kunne bli en utfordring i de tilfeller hvor kommunene har integrerte tjenester, hvor de ansatte betjener flere av tjenestene. Bye mente at et slikt arbeid vil bli så omfattende at en bør vurdere å etablere en ny arbeidsgruppe.

Samordningsrådet bifaller at det jobbes videre med problemstillingen å skille ut kostnadene til tjenester for personer med utviklingshemning. SSB får ansvar for å foreslå plassering av oppgaven.

Sak 2. Kvalitetsindikatorer i KOSTRA

Dokumentasjon:

Hans Viggo Sæbø: Kvalitetsindikatorer i KOSTRA – revisited

Chriss Madsen: Kvalitetsindikatorer KS

Sæbø orienterte om hva som er gjort og hva som er planlagt av videre arbeid.

Madsen informerte om et prosjekt i regi av KS som har kartlagt kommunenes fagsystemer og deres muligheter og begrensninger for datainnsamling på områdene pleie og omsorg og helsestasjons-/ skolehelsetjenesten samt uttesting av enkelte kvalitetsindikatorer i effektiviseringsnettverkene.

Abrahamsen fortalte at flere av de viste indikatorene, f.eks. helsestasjon og skolehelsetjeneste, har vært behandlet i arbeidsgruppen for helse- og omsorgstjenesten. Bakgrunnen for at de ikke har blitt tatt inn i KOSTRA er datakvaliteten ute i kommunene. For noen indikatorer har kvaliteten blitt vurdert som dårlig fordi rapportørene ikke registrerer nødvendige data i kommunenes fagsystemer, for andre indikatorer har kvaliteten blitt vurdert som dårlig fordi registrering i fagsystemer er skjønnsbasert. Det finnes også tilfeller der indikatorer har blitt utelatt pga. en kombinasjon av disse to feilkildene. Tuseth mente at en bør vurdere kvalitet vs kvantitet og tenke på at dette vil kunne benyttes som styringsinformasjon. Hva skjer med den delen av tjenesten som kvalitetsindikatorer ikke dekker? Hvordan skal resultatene vurderes? Skal skår være lik i alle kommuner? Hvor langt skal en gå i bruken? Kormeseth svarte at tanken er å gi kommunene et verktøy som de selv kan benytte for å sette seg egne mål. Vurderingen må være opp til dem som skal nyttiggjøre seg disse. Bye mente at arbeidsgruppene hadde gjort mye bra og ba om at arbeidet fortsetter med like stor styrke. KS vil nå initiere et nytt prosjekt om bruken av styringsdata i kommunene. Han ba om at KS, KR D og SSB møtes for å diskutere hvordan en best kan få igjennom endringer i fagsystemene i kommunene.

Bye stilte også spørsmål om det er slik at kommunene slutter å samle inn opplysninger når vi slutter å be om dem. Rømo svarte at det ligger i regelverket til hvert departement at lovverket skal styre hva som samles inn. Nørgaard fortalte at BLD sto for gjennomgangen av barnevernsdata og at SSB hadde hatt tett kontakt med departementet og dataleverandører i etterkant. SSB må følge opp og ta ut spørsmål som ikke lenger er relevante. Strand fortalte at Helsedirektoratet i sitt arbeid med nasjonale kvalitetsindikatorer også hadde hatt tett kontakt med aktørene.

KS, KR D og SSB møtes for å diskutere hvordan en best kan få igjennom endringer i fagsystemene. Fagdepartementer og systemleverandører trekkes inn i arbeidet.

Sak 3. Arbeidsgruppenes forslag til endringer i nøkkeltall

Dokumentasjon: Generell sanering av nøkkeltall

Oversikten var laget for å bevisstgjøre arbeidsgruppelidere og departementer om status på gjennomgangen av nøkkeltall. Mye har kommet til og lite blitt slettet. Kormeseth minnet om at i tillegg til at arbeidsgruppene skal være kritiske til hva som publiseres, bør de også se på hva som rapporteres og vurdere om noe kan slettes. Bye foreslo å lage en rangering mellom tjenesteområdene med antall nøkkeltall som har økt/blitt redusert.

Sak 4. Arbeidsgruppenes mandat

Dokumentasjon: tfl, stf, 01.08. 2013, Mandat for arbeidsgruppene i KOSTRA for 2013

Forslaget til endring godkjennes med disse endringene:

- Årstall for mandat endres til 2014
- Arbeidsgruppene skal også i 2014 vurdere/ samle nye kvalitetsindikatorer, blant annet i lys av SØF-rapporten. Arbeidsgruppene skal rapportere særskilt om arbeidet med kvalitetsindikatorer til Samordningsrådets møte i 2014

Sak 5. Gjennomgang av KOSTRAs it-rutiner

Espen Ottesen Vattekar orienterte om at KOSTRAs løsninger for produksjon av nøkkeltall og for publisering er basert på gamle teknologi som ikke benyttes av andre i SSB og hvor lisensen er i ferd med å gå ut. I tillegg er publiseringen lite brukervennlig. Han opplyste om at SSB har startet et forprosjekt for å se på nye mulige løsninger, men at jobben vil bli stor og kostbar.

Jim Holt informerte om arbeidet med å lage et felles datamottak for all rapportering til SSB. Mottaket er knyttet til bruk av Altinn som rapporteringsportal. Rømo la til at det var tenkt at også KOSTRA på sikt skal inn i denne løsningen. KOSTRAs egen rapporteringsportal fungerer greit, men er sårbar fordi det kun er noen få som kjenner løsningen.

Sak 6. Folkehelseprofiler

Jørgen Meisfjord fra Nasjonalt folkehelseregister orienterte om folkehelseprofiler, hvilke hjemler som ligger til grunn for arbeidet, hvilket datagrunnlag som benyttes og hvordan dataene blir publisert, i form av nøkkeltall og brosjyrer. Han definerte forskjellen mellom folkehelsearbeid og helsetjenesten slik: Tiltak overfor risikogrupper eller individer, som er identifisert gjennom kliniske vurderinger, for eksempel gjennom legekontakt, faller utenfor begrepet folkehelsearbeid, mens tiltak mot hele befolkningen eller sub-grupper innen befolkningen, basert på vurdering av påvirkningsfaktorer, anses som folkehelsearbeid.

Rømo stilte spørsmål om han så for seg at opplysningene som ble benyttet kunne publiseres i KOSTRA. Han svarte at man i Finland i dag publiserer folkehelseindikatorer i en egen base (omtrent som folkehelseprofiler i Norge) ved siden av en base med data som tilsvarer helsedataene i KOSTRA. Dette er gjort med tanke på å forenkle sammenligning mellom innsatsfaktorer og utfordringsbilde. En slik publiseringsform kunne vært en modell å vurdere for Norge og..

Sak 7. Filuttrekk fra saksbehandlingssystemer

Svein Homstvedt orienterte om arbeidet med utvikling av filuttrekk fra saksbehandlingssystemer i kommunene. Mer enn 70 prosent av informasjonen som samles inn via skjema kan erstattes med filuttrekk. I tillegg til at dette reduserer oppgavebyrden til kommunene vil en kunne få nye opplysninger. I dag rapporteres antall dispensasjoner. Med filuttrekk vil en kunne lese hvor det søkes om dispensasjon og hvor dispensasjoner gis. Det å få på plass automatisert rapportering om saksbehandlingstid vil øke rapporteringsbyrden for

kommunene i første omgang fordi kommunene må innføre mer systematikk i saksbehandlingsrutinene. I tillegg vil det kreves etablering av standardpunkter for start og stopp.

Sak 8. Matrikkelen som register for arealdata

Rolf Bakken orienterte om arbeidet med å få arealdata på kommunale formålsbygg inn i matrikkelen Som ledd bla. i å etterkomme behovet for registrering av bruttoarealet (BTA) i KOSTRA rapporteringen ble BTA for alle nye bygg implementert på etasje nivå i matrikkelen fra 2012. Arealdata for kommunalt eide bygg, med ensartet formål gjeldene for hele bygget, kan håndteres av dagens matrikkelsystem. Det forutsetter imidlertid en massivregistrering av BTA før data kan hentes ut for disse byggene. Behovet for registrering av data på bruksenhetsnivå (formålgrupper) med skille mellom eiet og leiet areal er ikke løst. Dette vil kreve innføring av adressering av alle aktuelle formålgrupper i kommunale bygg med tilhørende registrering av BTA og løpende flagging i systemet av kommunen som leier. Planen er at disse problemstillingene tas opp og vurderes under det igangsatte strategiarbeidet for nytt byggningsregister i matrikkelen som skal være ferdig i midten av 2014.

Sak 9. Eventuelt

Årsverk for Oslo og Bergen

Kormeseth sa at sysselsatte/årsverk blir benyttet som styringsinformasjon og at det derfor var et savn at tall i mars ble publisert eksklusive Oslo. Han spurte om tall for Oslo og Bergen vil bli oppdatert i etterkant. Næsheim svarte at seksjon for Arbeidsmarkedsstatistikk hadde reagert på tallene fra Bergen, men at Bergen selv ikke kunne finne noe feil i dem. Problemene for Oslo skyldtes innføringen av nytt personalsystem i 2012. NAV har hatt problemer med å nå fram med krav om å rette opp inntil de fikk støtte av SSB. Feilen ble oppdaget av SSB i februar. Tall for Oslo var med i junipubliseringen, men anses å ligge for lavt. Det vil ta tid å rette opp fordi løsningen med overføring av data fra kommunen til NAV er desentralisert og bydelene har stått fritt mht valg av løsning. Når de klarer å rapportere riktige data vil disse bli kjørt på nytt. Karlsen presiserte at Bergen prioriterer rapporteringen til A/A-registeret, men den er krevende. Bergen kommer til å gå over til samme system som Oslo.

Fagforeningers deltakelse i arbeidsgrupper

Digre stilte spørsmål om saksgangen for opptak av medlemmer til arbeidsgruppene. Bakgrunnen var at UNIO fikk klarsignal fra KRД og SSB til å delta som observatører i enkelte grupper uten at fagdepartementer og arbeidsgruppeledere hadde fått være med på avgjørelsen, men ble orientert i etterkant. Kormeseth svarte at selve grunntanken i KOSTRA er at alt skal skje via konsensus, men at dersom alt skal gå formell vei, så kan det ta lang tid å få inn nye medlemmer. Mandatet bør forstås og har blitt praktisert slik at arbeidsgruppene selv kan vurdere deltakelse i arbeidsgruppene. Dette har ikke vært et problem i KOSTRA fram til nå. KOSTRAS suksess bygger på en uformell arbeidsform, men der avgjørelser tas i felleskap.

Det tas en prinsipiell gjennomgang internt i KOSTRA om hvordan saksgang for invitasjon/opptak av medlemmer skal være.